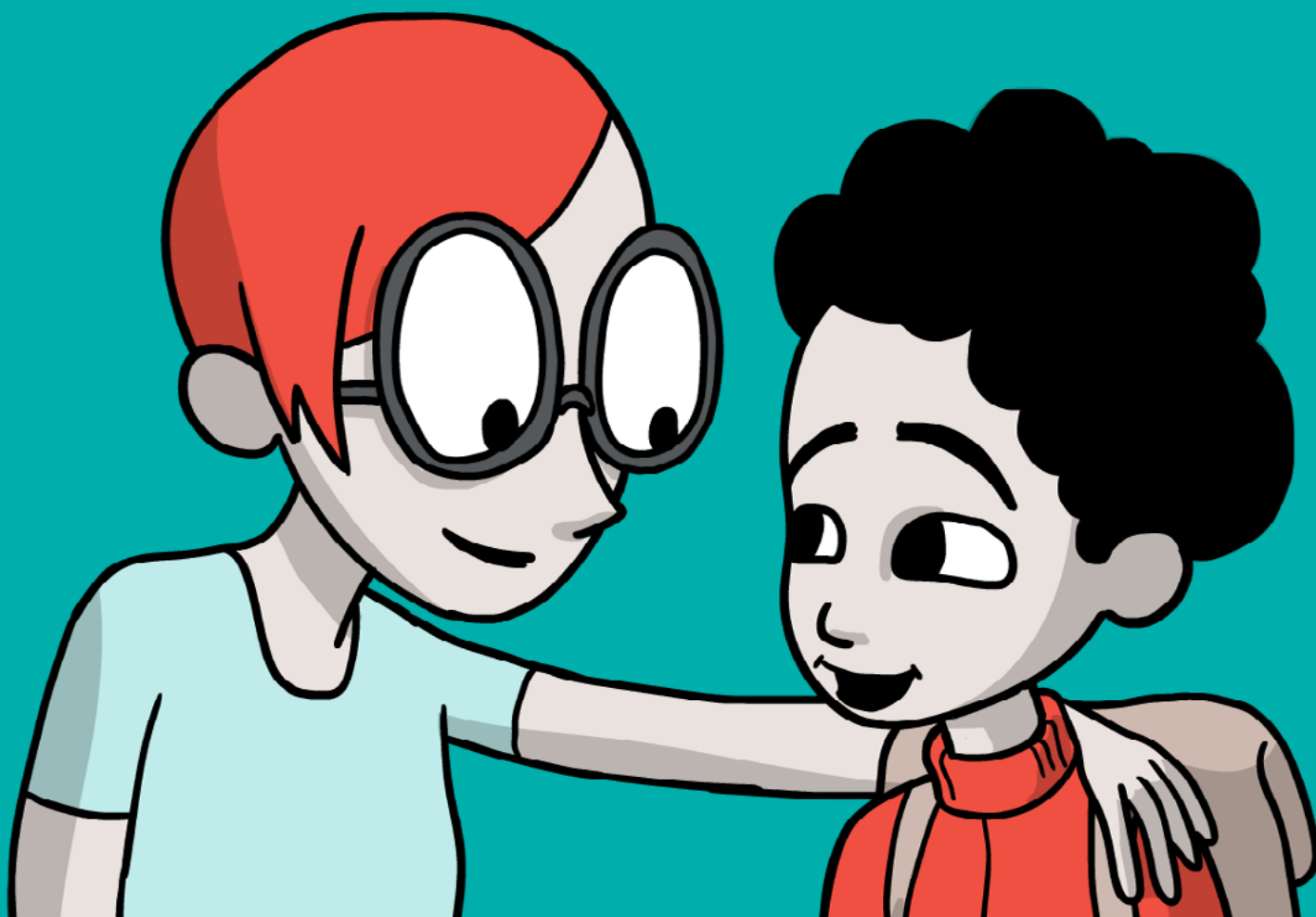

TIL KLASSE-/ ÅRGANGSTEAMET

Guide til elevsamtalen

Guide til elevsamtalen

Når du inddrager eleven, får du elevens perspektiv på, hvad der fungerer godt, og hvad der kan gøre det svært at komme i skole. Elevinddragelse øger sandsynligheden for at finde frem til brugbare løsninger, hvis der er behov for at justere noget i skolehverdagen. Det styrker samtidig elevens tillid til skolen og til sig selv.

Inden du går i gang, er det en god ide at se den lille film om inddragelse. Du kan finde den på www.bornsvilkar.dk/skolefravaer/til-laerere-og-paedagoger/elevinddragelse

Vi har lavet en skabelon du kan bruge til inspiration. Nederst i skabelonen er der inspiration til formuleringer. Dette skal ikke forstås som en tjekliste eller en liste af spørgsmål som du ideelt set kommer igennem. Det er langt vigtigere, at du er aktivt lyttende, end at du får spurgt om alt. I skabelonen beskriver vi et bud på tre faser, du kan tage udgangspunkt i, når du inddrager eleven:

Fase 1

Før samtalen:

Relation og rammesætning

Fase 2

Under samtalen:

Elevens perspektiv på sin situation i skolen og fokus på at finde løsninger sammen med eleven

Fase 3

Efter samtalen:

Sikre at eleven kommer godt videre med sin dag samt sikre opfølgning og videre inddragelse i det videre forløb.

En samtale må ikke vare for lang tid. Indholdet i denne skabelon skal derfor betragtes som en menu, hvor du kan vælge fra det, du og eleven gerne vil tale om. Du kan også dele samtalen op i mindre bidder, så I mødes flere gange, og eleven får lidt tænketid imellem samtalerne.

Under samtalen er det vigtigt at vise eleven, at du lytter. Brug øjenkontakt, smil og et venligt tonefald. Du kan også vise, at eleven er vigtig for dig ved at spørge ind til interesser, familiebegivenheder eller på anden måde vise, at du husker det, I har talt om før.

Før samtalen

Fase 1: Relation og rammesætning

Formål: At du viser eleven, at hans/hendes perspektiver er vigtige, og at præmisser og rammer for samtalen bliver tydelige.

Forbered dig selv:

- Gør dig selv klar til at tale og lytte på en anden måde end i dagligdags samtaler. Forsøg at forstå elevens perspektiv, hold dine egne forforståelser tilbage og samarbejd med eleven om ideer til løsninger.
- Beslut dig for, om inddragelsen skal være i form af en samtale, eller du skal anvende en mere legende/kreativ/praktisk tilgang.
- Husk, at du har underretningspligt. Hvis du får viden, du er nødt til at sige videre i den forbindelse, skal du forklare eleven, hvad du vil gøre.

Forbered eleven ved at drøfte med ham eller hende:

- Hvem vil eleven helst tale med, og hvor og hvornår passer det bedst?
- Fortæl, hvorfor I skal tale sammen, og gør aftaler om fortrolighed klare, så eleven ved, at du skal sige det videre, hvis du har en alvorlig bekymring.
- Fortæl, hvad I skal tale om, og spørg, om der er andet, eleven gerne vil tale om.

Under samtalen

Fase 2: Elevens perspektiv på situationen i skolen og fokus på at finde løsninger sammen med eleven

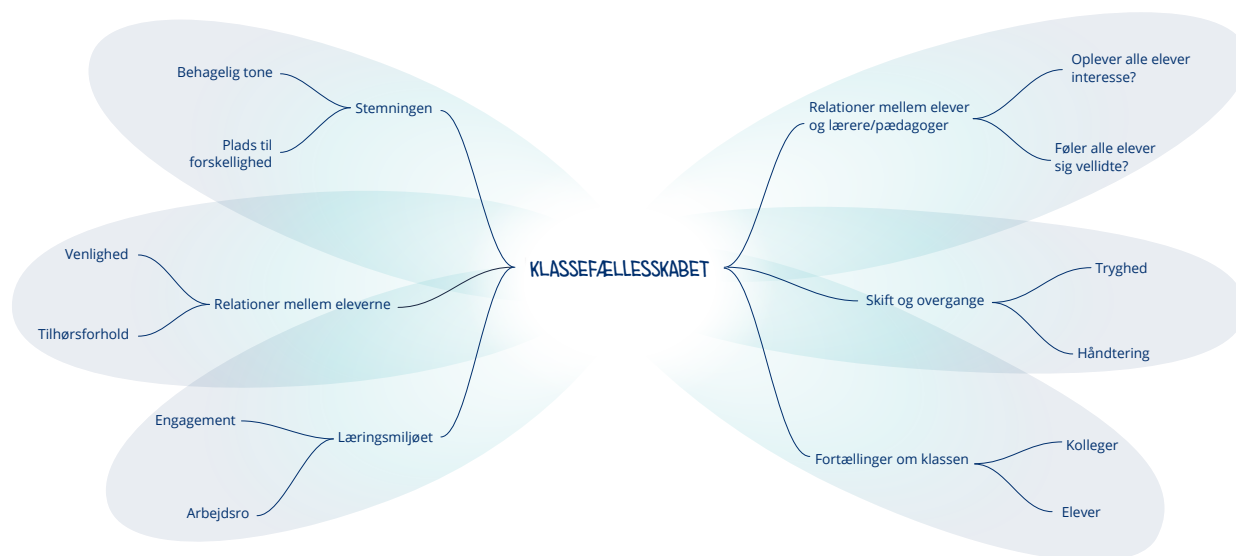
Formål: At eleven får en oplevelse af handlekompetence, og at du får indblik i elevens eget perspektiv på hans/hendes skolegang.

Husk at være nysgerrig på elevens generelle velbefindende, for at sikre at der ikke er fysiske eller psykiske symptomer på en sygdom, som overses.

Herunder er en række temaer, som kan være relevante at spørge ind til, når det handler om bekymring for skoletrivsel og udvikling af skolefravær.

Hverdagen i skolen

Elevens oplevelse af fællesskabet i klassen, relationerne i skolen og skolens rammer kan give vigtig information om, hvordan skoledagen opleves for eleven, og hvad der kan ændres for at skabe et tryggere miljø og bedre trivsel. Du kan bruge vingemodellen som en ramme for samtalen. Se forslag til spørgsmål i afsnittet: "Inspiration og forslag til formuleringer". Fokuser på elevens oplevelse af situationen og elevens ideer til løsninger.

Forhold udenfor skolen

Elevens/hjemmets rutiner og vaner i relation til skolen

Formålet med at spørge ind til, hvordan eleven bliver klar til skole, er at undersøge, om der kunne være brug for mere støtte. Du kan være nysgerrig på:

- Morgenrutiner derhjemme
- Rutiner med at have de rigtige ting med i tasken
- Rutiner med at komme i seng, spise morgenmad og have madpakke med
- Hvordan barnet/den unge oplever at blive støttet i hjemmet

Fritid

Formålet med at spørge ind til fritiden er at vise interesse for eleven, hjælpe eleven til at finde ud af, hvad der giver energi og er sjovt, og at finde ud af, om det eleven fortæller, kan bruges i undervisningen/skolen.

Du kan være nysgerrig på:

- Deltagelse i fritidstilbud (SFO, klub eller andet)
- Interesser og fritidsaktiviteter
- Dagens gang
- Weekendens gang
- Ferier

Under hvert tema kan du spørge ind til:

- Det der fungerer godt/det eleven kan lide og er god til
- Det der er svært
- Elevens egne ideer til, hvad der kunne gøre det bedre
- Det lærerne/pædagogerne kunne gøre mere af/mindre af
- Om der er noget, eleven har brug for hjælp til

Efter samtalen

Fase 3: Afrunding af samtalen og det videre forløb

Formål: At aftaler og vejen videre bliver tydelige for eleven, og at han/hun kommer videre med sin dag på en god måde.

Fortæl, hvornår du giver eleven en opfølgning, så eleven ikke går rundt i usikkerhed.

Spørg evt., hvordan det var at tale sammen på denne måde, og om du kan gøre noget anderledes en anden gang.

Støt barnet i at komme videre fra samtalen. Tal fx om, hvad barnet skal lave, når samtalen er slut, og støt barnet tilbage i klassefællesskabet.

Husk at planlægge, hvordan du vil følge op, og sikre at eleven oplever din interesse kontinuerligt.

Inspiration til spørgsmål og formuleringer

Generelle formuleringer, der kan bruges til at lave aftaler om og indlede samtalen:

Vi holder så meget af dig, og vi mangler dig, når du ikke kommer i skole. Derfor vil jeg gerne tale med dig om, hvordan vi kan hjælpe dig.

Jeg kan se, at du er begyndt at være mere væk. Der er mange på skolen, som gerne vil hjælpe dig. Hvem vil du helst snakke med om det?

Jeg har tid til at tale med dig nu – og jeg kan også finde tid på et nyt tidspunkt, hvis du hellere vil det.

De voksne kan tænke alt muligt om, hvad børn har brug for. Men det er dig, der bedst ved, hvordan det er at være dig. Derfor vil jeg rigtig gerne høre dig fortælle om, hvordan du har det i skolen.

Det er vigtigt at have det godt i skolen. Jeg vil gerne tale med dig om, hvad vi kan gøre, for at du bliver gladere for at gå i skole. Jeg vil så gerne vide, hvad du tænker, og hvad der optager dig.

Er der andet, du gerne vil tale om, end det jeg lige har tænkt?

Forslag til formuleringer om fortrolighed:

Jeg fortæller ikke det, du siger, videre til andre. Men du skal vide, at hvis du fortæller noget, som gør mig bekymret, fx hvis voksne gør dig ondt, så skal jeg fortælle det til kommunen, og så vil de tale med dig om, hvordan du har det, så de kan hjælpe dig og din familie til, at du får det godt.

Når vi er færdige med vores samtale, kan vi tale om, om der er nogle ting, jeg bliver nødt til at fortælle videre. Jeg vil altid fortælle dig, hvis jeg gør det.

Spørgsmål til hverdagen i skolen

Husk, at skoledagen består af både undervisning, frikvarter og overgange imellem dem, når du taler med eleven, og vær nysgerrig på, hvilke situationer eleven fortæller om.

Generelle formuleringer der kan hjælpe eleven til at åbne op:

Hvornår synes du, at det er rarest at være her i skolen?

Hvornår synes du, at det kan være svært i skolen?

Hvordan har du det, når du tænker på skolen?

Andre børn fortæller mig at det kan være ... - hvordan har du det med det? (Eksempler: Der kan være larm, drilleri, nogle der holder andre udenfor, svært at finde en at lege med etc.)

Hvad tror du, andre børn i klassen ville sige?

Hvilke ideer har du mon til noget, der ville gøre det rarere?

Hvad ville du anbefale, at vi voksne gør anderledes for at gøre ... bedre?

Hvor er der bedst plads til dig i skolen?

Nogle børn fortæller at de har ondt i maven, hovedet etc. Er det noget, du kan genkende fra dig selv?

Stemningen:

Hvordan føles det at være i klassen? Synes du, at man taler til hinanden på en måde, som føles rar?

Hvordan har du det i klassen?

Hvornår kan man sige noget i klassen uden at være bange for, at nogen griner?

Er der plads til, at man er forskellige i din klasse?

Hvad synes eleverne i din klasse er sejt/godt?

Hvad synes de ikke er så sejt/godt?

Hvordan tror du det er at være en, der skiller sig ud, i din klasse?

Læringsmiljøet:

Hvordan synes du, det er at deltage i undervisningen i de forskellige fag?

Hvad er dit yndlingsfag? Hvorfor?

Hvilke fag er du ikke så glad for? Hvorfor?

Hvornår har du mest lyst til at være i skole?

Hvornår har du mindst lyst til at være i skole?

Hvordan er lydniveauet i klassen, når I har undervisning?

Kan din klasse for det meste godt lide at have undervisning?

Relationer mellem elever:

Hvordan synes du, at I har det sammen i klassen?

Hvornår er du og dine klassekammerater mest/mindst venlige og hjælpsomme overfor hinanden?

Har alle nogen, de kan lide at være sammen med, og som kan lide at være sammen med dem?

Hvem betyder noget for dig?

Hvem kan du lide at arbejde sammen med?

Hvem kan du hjælpe?

Hvem hjælper dig?

Hvem fra klassen kan du lide at være sammen med i fritiden?

Hvad er et godt frikvarter for dig?

Hvad laver du for det meste i frikvartererne?

Hvem kan du lide at være sammen med?

Relationer mellem elever og lærere/pædagoger:

Hvordan synes du, at din klasse har det sammen med lærerne?

Hvornår er vi lærere gode til at være lærere? Fx til at hjælpe jer med at være venner i klassen eller til at forklare jer, hvad I skal.

Hvornår er vi voksne ikke så gode?

Hvad ville du anbefale, at vi voksne blev bedre til?

Er der noget bestemt, du har tænkt på? Det kunne fx være, at en lærer ville smile lidt mere eller huske at spørge stille, om du er med på, hvad du skal.

Skift og overgange:

Hvordan har du det, når I er sammen i klassen, inden undervisningen skal gå i gang?

Hvordan er stemningen i klassen, når I skal til pause eller kommer ind fra pause?

Er det tydeligt for dig, hvad I skal, når I går til time?

Er der tidspunkter i løbet af din skoledag, hvor du synes, det er svært at overskue, hvad I skal?

Er der tidspunkter på dagen, hvor der er meget uro i klassen?

Fortællinger om klassen:

Tror du, at de voksne kan lide at være i jeres klasse? Hvad tror du, de voksne fortæller om jeres klasse, når de taler med andre voksne på skolen?

Kan du og dine klassekammerater lide at gå i klassen? Hvordan taler du og dine klassekammerater om jeres klasse til andre?

Spørgsmål til forhold udenfor skolen

Fritid:

Hvad kan du lide at lave når du har fri?

Hvem er du sammen med når du har fri?

Hvad laver du mest?

Hvordan har du det i din SFO/klub?

Hjemme:

Hvordan bliver du klar til skole om morgenen?

Hvem hjælper dig med at komme i skole/blive klar til skole?

Hvordan får du lavet lektier? Hvem hjælper dig?

Hvad kan du lide at lave, når du ikke er i skole?

Hvordan er det at være dig i din familie?

Hvem snakker du med derhjemme om din skoledag?

Hvem snakker du med derhjemme når du har brug for hjælp?

Er der noget, der er vigtigt at sige, som vi ikke har talt om?